

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а.вр

БРОЙ 45. У Новоме Саду, 7 Децембра. 1860. **ГОД. III.**

Символъ вере.

Лекція Десета.

Исповѣдью едино крещеніе ко ѡставленіе грѣхъвъ.
Исповедамъ, припознаемъ едно крштенъ у оставленъ
— опрштенъ грехова'.

Зашто кажемо едно крштенъ? Єли се слободно
двапутъ или выше пута крстити? Кадъ смо се мы
кртили? Єси л' ты видіо како се дете крсти? Ко кр-
сти обично? Кадъ може и други човекъ кои нѣ свеш-
теникъ, дете крстити? Чиме се деца крете? Шта е
крштений кумъ? Шта све ради крштений кумъ на
крштеню? (У име детияъ одриче се сатане и свакога
и валяства.) Шта е кумовлѣва дужность према де-
тету кадъ ово одрасте? (Пазити да се дете добро
християнски воспита, саветовати дете, одъ зла га од-
враћати, и на добро га упућивати) Како се кумъ
другіе назива? (Восприемникъ, крстный отаць). Како
се дужно кумче према куму владати? — Шта значи
бела одећа или крзница о крштеню? На што треба
да насъ опоминъ крзница? (Опоминъ насъ на св. крш-
тенъ, и на обећанъ, кое смо о кршгеню учинили) Че-
га намъ се валл сећати кадъ покрай крстїонице про-
ѣємо? (Да смо се ту и мы кртили, и обећали да
ѣємо свагда добри бити, на валя да се старамо по
томъ обећаню свагда живити.)

Ко е установіо св. крштенъ? У чіе се име крете
деца? Єси л' кадгодъ чуо у св. Евангелію како е Хри-

стосъ заповедію да Ученици нѣгови люде уче закону Божиємъ и да ихъ крете? Паѣи то Евангеліе у кнѣзизі. (I-во воскресно.) Прочитай га! Кадъ се то Евангеліе чита?

Шта мы добыямо чрезъ свете крштенѣ? (Добыямо опроштенѣ греха) — Како треба крштенѣ човекъ да се влада? Али ако човекъ после крштеня опетъ згрешнн, како ће се овда греха опростити моѣи? (Треба да се сети своихъ грехова, да ихъ припозна, Богу предъ свештеникомъ да се исповеди, и да се одъ тога часа поправи, па да се одъ невалялства чува.) Како се зове она св. тайна преко кое крштеный человекъ добыя опроштенѣ грехова? (Покаяніе). Кадъ смо мы дужни каяти се? (Овде треба да свакій катихетъ и Учитель децу поучи о важности св. Покаянія, а Пастири духовни треба опетъ да у свое време по црквеномъ уставу свако дете на обашка исповедаю, и с' тымъ децу из' малена привикну за драговольно исповеданѣ кадъ одрасту.*)

Колико имамо тайній новаго Завета? Ёли и крштенѣ тайна? Зашто се у верованю споминѣ само крштенѣ а не и друге тайне? Шта примамо мы преко светыхъ тайній? (Примамо опроштенѣ грехова' и невидиму благодать св. Духа). Кои су дарови св. Духа? Кои су плодови дарова' Духа светого? Коя су добра дела што ихъ можемо другама чинити? Кои су греси смртни? Коя е добродетель противна гордости? Коя е добро-

*) Овако стои у црквеномъ уставу написано о возрасту оныхъ кои се имаю исповедати: „Должни сѣть мужескій полз и женскій по шести лѣтѣхъ исповѣданіемъ испраклатиса и ѡскарати.“ Види изводъ изъ устава Теодора Валсамона у Требницима на последъшой страници предъ Месецословомъ подъ броемъ 116.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

детель противна сребролюбію? Коя е добродетель противна неситости у елу и пиѣу? и т. д.

Кои су греси туђи? вапијући на небо? противу Духа светога?

Коима се речма у молитви Господњой молимо Богу да намъ опрости грехе наше? Кадъ се мы можемо надати да ће намъ Богъ опростити грехе наше? У којој се іоштѣ молитви молимо да намъ Богъ опрости грехе? (Молитва предъ спаваньмъ: Царю небесный; Пресвятая Троице; Сподоби Господи — безъ грѣха сохранилися намъ). Нађи у Часловцу онај Псаломъ где признаемо да смо грешни и молимо се Богу да намъ опрости грехе и безаконія? (Помилуй мя Боже). Изговори на паметъ тай Псаломъ. С' коима речма признаемо овде да смо грешни? (Беззаконіе мое азъ знаю, и грѣхъ мой предъ тобою вѣсть выну). Шта то значи на Србски? Видите дечѣце, сваку нашу погрешку валя да имамо предъ очима, па да се старамо одъ нѣ се одучити, и поправити се!

С' коима речма у истоме Псалму молимо Бога да намъ опрости грехе наше? („очисти беззаконія моя. Омый мя отъ беззаконія моего и отъ грѣха моего очисти мя. Отврати лице твое отъ грѣхъ моихъ.“) С' коима се речма обећавамо да ћемо грешнике на добаръ путь изводити? („Научу беззаконія путемъ твоимъ.“) Какво е то дело грешнике исправляти? —

Изговори ону молитву изъ Часловца у којој се каже да Богъ и грешнике милуе и да ихъ зове да се спасу? (Иже на всякое время). Нађи ми у „Благослови душе моя Господа“ сва она места, где се каже да намъ Богъ опрашта грехе кадъ се покаемо? („Очищающаго вся беззаконія твоя: — Щедръ и милостивъ Господь, долготерпѣливъ и многомилостивъ. — Не до конца прогнѣвается.“ и т. д.) Нађи ми и прочитай оно место у Часловцу где намъ се дае саветъ како валя

да живимо, ако хоѣмо да будемо сретни. (Види Псаломъ: Благословлю Господа на всякое время. Стр. 37 у средини оно: „Кто есть человекъ хотяи животъ и т. д. па до: възши мира и поженя и.“) Псалтираць еданъ нека то исто на србски каже! —

Нека сваки погоди по еданъ примеръ изъ библи. Повѣсти гди е когодъ грешю!

Како е Каинъ убио Авеля, па после и самъ одъ Ламеха убиенъ быо.

Како су грешни люди пропади у време Ноево.

Како су прошли неваляли Содомляни.

Како су браќа Јосифа продала.

Како е Фараонъ мучю и гоню народъ Божий.

Нека сваки погоди по еданъ примеръ изъ Евангелия, у коемъ се о грешнику говори:

Блудный Сынъ; немилостивый богатираць; Закхей; жена грешница, што е Исуса муромъ помазала; Фарисей што се хвалю како е добаръ. —

Додашакъ. Кажи ми све Букварске приповедке у којима се говори о невалялой деци!

„Како Радоица није матеръ слушао, него е ео зслена воѣа “ Па како е прошао? —

„Како Иля није хтео да старје поштуе, па га зато није нитко волео.“ А ели онъ довека тако неваляо остао? Шта е радию пошто га е свештеникъ онако саветовао? (покаяо се). Па ел' му после добро было?

„Како су се Срданъ и Ранко отимали, ко ће пре крчагъ налити, па га разбили.

„Како е Ранко лагао.“ Па шта е е' нымъ было? А ели и Срданъ слагао? Да шта е онъ радию кадъ е кући дошао? Па ел' му отаць опростио?

„Како Милица није хтела да свою ружу чисто држи, па јој се осушила.“

„Како е Иля быо лютитъ па тукао Добрена.“ А

ели было лепо одъ нѣга што е молио Добрена за о-
прощенѣ?

„Како е Петаръ быо лакомъ, па у мало што се
нѣе отровао.“

„Како е Вуица быо лень, па с' тога умрѣо подъ
туђимъ плотомъ.“

Ето видите децо, тако свакій грехъ найвећма шко-
ди овомъ кои га е учинио!

Кажите садъ свакій по еданъ примеръ о невалялой
деци изъ I. Читанке?

Како е малый Ранко украо чворка, па се дознало.

Како су неваляла деца вадила яя изъ гнѣзда' ти-
чихъ.

Како Милица нѣе добро ранила и надгледала свою
Канарицу па іой е ова цркла. — А ели Милица при-
познала свою погрешку? Па ели то одъ нѣ лепо было?

Како онай момакъ нѣе хтео да чува краву, него се
попео на трешню, а крава штету учинила.

„Како е Сергїя изъ леньости у просїаченѣ, изъ
просяченя у крађу пао, па найпосле на вешала до-
спео.“

Кажите садъ свакій по еданъ примеръ одъ греш-
нога дела изъ друге Читанке?

Како е леньїй земледелаць завидїо прилѣжноме;
како су они надничари за любовъ веће плате дату речъ
погазили. (Бр. 11.)

Како немилостиви они люди, што су изъ крчме
ишли, нѣсу хтели да по смрзнутогъ путника отиду.
(бр. 17).

Како е онай сребролюбаць непоштенѣ быо, па хтео
да слаже. (бр. 19).

Како е Несторъ хтео да украде орасе. (бр. 27).

Како е прошло оно дете што е два парчета вреча
украдо. (бр. 28.)

Како неваљалый онай младићъ нѣ хтео да слуша савете Епископове, него се помешао с' рѣавимъ друштвомъ, и како га е св. Евангелистъ Іоаннъ на каиѣ привео. (бр. 47).

Светый Іоаннъ Дамаскинъ.

Овай светый Іоаннъ називасе „Дамаскинъ“ за то, што се родио и одрастао у граду Дамаску у Сири. У осмомъ после Христа веку, када е св. Іоаннъ Дамаскинъ живіо, владали су у Сири Сарацени, кои беху народъ Мухамедове вере. Царь Сараценскій, кога они Калифомъ називаху живіо е у самомъ граду Дамаску. Отаць Іоановъ быо е Християнинъ, и уживао е велику милость Калифину тако, да га е овај за великогъ званичника поставіо быо. У овомъ свомъ званію имаѣаше отаць Іоановъ прилику християне закланяти и нѣма у нужди помагати. Великій део свога богоданого иманя обраѣаше онъ на одкупљиванъ заробљеныхъ християна', и на подпомаганъ светыхъ Божіихъ храмова' у Палестини. И верна супруга нѣгова быяше побожна християнка, и штедра помоћница убогихъ. Сынъ нѣховъ Іоаннъ обдаренъ быяше одъ благога Бога красивымъ душевнымъ и умнымъ даровима, и особиту наклоность имаѣаше к' молитви и поаяню.

Бданпуть у ратно време доведу Сарацени много християнеко роблѣ. Међу овымъ роблѣмъ быяше еданъ свештеноинокъ — калуѣрь — по имену Косма. Отаць Іоановъ, разговараюћи се са овимъ свештеникомъ, позна у нѣму човека одъ велике науке и правогъ мудраца, и зато измоли у Калифе да се нѣму подпуна слобода поклони. Свештеникъ овај, на предлогъ свога благодетеля остане у нѣговомъ двору као воспитатель и учитель малога Іоанна. Подъ управомъ и надзоромъ

свогъ мудрогъ учителя напредоваше ученикъ у добродетели и мудрости. Особито се одликовао онъ у Богословіи, Мудрословію и Песничеству тако, да в напоследку самъ учитель явно признао, да га е ученикъ у онима наукама и у вештини песничкой не само пристигао него и надвисію. Пошто се тако младый Іоаннъ воспита и изучи, учитель нѣговъ отиде у свой монастырь, а отаць му се после некогъ времена у вечность пресели.

Калифа, кои е отца Іоановогъ врло радо имао, уважавајући отчине заслуге, и синовлѣве велике способности, постави овога за наместника свогъ, и за управителя поглавитогъ града Дамаска. Сарацени звали су га Арапскимъ именовъ Ал — Манзуръ, али нису му бранили што е онъ Христа веровао, нити су му збогъ тога штогодъ пребацивали.

Садъ е имао Іоаннъ свашта, што само смртанъ човекъ одъ Бога желити може. Дамаскъ лежи у едномъ одъ најчаробниѣхъ предела на свету. Великолепни дворови украшени с' мраморнымъ плочама и драгоценымъ украсима служажу Іоанну за обиталиште; пространи перивои (вртови) са своимъ мириснымъ цвѣтемъ и богатолисенатымъ дрвама пружажу му одморъ по свршетку послова. Слава и честь пратила га е као любимца и првогъ доглавника Калифиногъ; сва власть бияше у нѣговымъ рукама, велико, скоро реѣи неисцрпимо богатство стаяше му на расположенѣ. Али у свему томе духъ нѣговъ ніе налазію подпуно задовољство. Онъ е тежію за наукама, тежію за савршенствомъ у вештини песничкой, али е іоштъ много веѣма тежію за начиномъ коимъ бы могао име Божіе своимъ животомъ међу людма најболъ прославити!

У то време владао е у Цариграду Лавъ Исаврійскій. Царъ овај быо е християнинъ, али ніе почитовао свете иконе, него е гонію све оне добре християне, о-

собито свештенике и иноке, кои се усудише явно поштивати свете иконе. Иоаннъ видеши каква опасность грози святой цркви, употреби свое знавѣ ва обрану светыхъ икона, и вештымъ перомъ доказиваше овомъ назови христьянскомъ цару и свима нѣговымъ единомисленима, да се они у великомъ заблуженю налазе, и да е поштованѣ иконе за православну веру и науку врло полезно. Православни христьяни, коима су Дамаскинске протеву иконобораца написане кнѣге до руку дошле радоваху се, и нѣговымъ мудрымъ разлогима подкреплени ячаху све веѣма у православію, и небоѣши се никаквихъ мука явно одаваху честь св. иконама. Но Царь Лавъ Исаврійскій яко се разлюти на Иоанна. Немогуѣи му се иначе осветити, науми да га кодъ Калифе Сараценскогъ као издаицу оклевета. У двору Цариградскомъ налазаше се тада некій неваляо човекъ, кои е умео туѣе рукописи вешто подражавати, и ту вештину употреблявао е по опакой вољи свога господара. Овоме заповеди Царь Лавъ, те напише као Иоановомъ рукомъ писмо едно изъ Дамаска на Цара Лава у Цариградъ управлѣно, у коме се Царь позива да удари войскомъ на земљу Калифину, на ѣе му тамошнѣи христьяни помоѣи, да може земљу ову задобыти. Ово измишлѣно лажно писмо пошлѣ злочастивый Царь у Дамаскъ к' Калифи заедно са своіомъ посланицомъ, у којой моли Калифу, да Иоанна као свога издаицу найстрожіе казни.

Кадъ Калифа прочита писмо, яко се разсерди, призове къ себи Иоанна, покаже му подметнуто оно писмо, и стане му пребацивати да е издаица. Иоаннъ е Бога за сведока призивао, да е невиязъ, и да онъ ніе писао у Цариградъ никакво издайничко писмо. Но свето ништа не помогне. Калифа у своіой ярости изда заповесть да се Иоанну десна рука одсече, и ова казнь буде одма и извршена.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Осакаћенъ и явно осрамоћенъ Иоаннъ клечао е то вече у својој домаћој црквици предъ икономъ Богоматере, и држећи своју одсечену руку на равн свако се молио Пречистој Дѣви Маріи: „Мати Божія, Мати милости и милосрдія! Ты знашъ да самъ я мою руку изгубіо зато, што самъ честь твое и твоега сына Иконе с' њсме бравіо. Учиви садъ чудо, да се застиде и посраме заблуђеници, и да се истина свима обяви. Дай да ова моя рука спетъ зарасте на свомъ месту да могу с' њсме на твою и твоега сына славу писати. Я се заветуемъ, да в одсадъ винашто друго нећу употреблявати, него само на Божию и Твою славу?“ Овако молећи се и отсеченый део руке на равн држећи заспи. У сну яви му се Пречиста Богородица и рече: „Гледъ, твоя е рука опетъ на свомъ месту. Иди и испуни свое обећанъ.“ Иоаннъ се пробуди и опази да му в рука сасвимъ срасла и изцелѣна, само е првена една као кончић пруга означавала место, где е рука одсечена была. Съ сузама радости и благодарности захвали Иоаннъ Богу и Божіей Матери на овой великой милости и чудесномъ исцеленю свомъ, и у славу Божию а за споменъ свога исцеленя одма спеше прву песму: „Твоа побѣдителна десница боголѣпно къ крѣпости прославися“ а на честь Пречисте Богородице спеше онай Ирмосъ, кои се и сада на Литургиі св. Василия пое, и кои се овако починѣ: „Штебѣ радѣтса благодатна всакамъ тварь.“ Онай пакъ убрусаць с' коимъ му в осакаћена рука завиена была за споменъ носіо в обвіенъ око свое капе,*) на с' тога и сада наши свештено-монаси носе свое конреномъ покривене камилавке!

Гласъ о чудесномъ изцѣленю Иоановомъ разнесе се по целоме граду, и дође до ушію самога Калифе, кои Иоанна къ себи призове, и уверивши се о нѣговой

*) Види: великій Псалтирь подъ 4. Декемвр.

невинности замоли га за опроштенъ и понуди му и у напредакъ свою милость. Ал' Иоаннъ е веѣкъ науміо быо оставити сву славу светску и остале дане свога живота на службу Божию посветити, зато замоли свога Господара, да му допусти оставити Дамаскъ и у самоѣи животъ проводити.

Пошто Калифа на то саизволи Иоаннъ подели све свое иманѣ на свете цркве и друга богоудна заведенія, на сирамахе и заточнике, на сроднике и верне служителѣ, опрости се са свима, и даруе свимъ служителяма слободу, остави свое дворе и перивое, и пунъ любви према свомъ Спасителю упути се у свету землю, у којој е пре седаместо година' Исусъ Христосъ живіо, и гди е свою драгоцѣну крвѣ за спасеніе рода човеческогъ на крету проліо.

Недалеко одъ светога града Јерусалима основао е быо св. Савва*) освећеный на две стотине година пре рођеня Иоановогъ великій еданъ Манастирѣ. Манастирѣ овај лежи одъ источне стране према Јерусалиму, близу реке Јордана, банѣ тамо где потокъ Кедарскій у реку Јорданъ утиче, и где се свршуе изъ Библие знаменита долина Јосафатова иначе названа Плачевна долина. Редъ коимъ су Иноци овога Манастира службу Божию одправљали, тако се допао свима христіанскимъ Првосвещтеницима, да су га найпре у све саборне и манастирске, а после и у остале цркве на целомъ истоку примили. Тай се редъ и данасъ у нашој светой цркви на вечерню, јутреню, и остальмъ Божиимъ службама држи. У овај дакле знаменитый манастирѣ, хои и данасъ у свој својој слави постои, ступи Иоаннъ, и изясни се предъ Игуманомъ да е радъ у дружину побожныхъ инока примлѣнъ быти.

*) Св. Сава освященный, коега споменъ црква наша 5 Декемврија слави, быо е ученикъ св. Евтимія; родіо се год. 423. Одъ 18 год. постао е Монахъ, живіо е 94 године, а умрѣо 616 године.

Свакій кои е желіо у друтво овыхъ побожныхъ людій примлѣнъ быти, морао е найпре учти се и припремати за строгій пустиньчкій животъ кодъ едногъ или другогъ старца. Игуманъ позове све иноке, яви имъ да е дошао къ нѣма новыи братъ изъ далеке землѣ, кои е свима познатъ са свои врстни дела, и са обране светыхъ икона, и садъ е науміо себе посветити тихомъ и богоугодномъ животу: зато нека га по обичаю еданъ одъ нѣи къ себи за ученика и послушника узме. Иноци чуюћи ове речи Игуманове, погледе Іоанна, за коега веру, добра дела и науку отдавна су чули были, и сви смирено спусте главу на овако одговоре: „Благословенъ нека буде овай славный воиникъ Божій, и благословенъ нека е нѣговъ меѣу насъ долазакъ; али ни еданъ одъ насъ ніе достоянъ да наставля к' богоугодномъ животу нѣга, кои е веѣ по себи добродетелянъ, те са свои добри примери као сунце светлостъ око себе разпростира. На то изиѣ еданъ старацъ изъ гомиле, и позове Іоана къ себи за послушника и искушеника. Іоаннъ своевольно отиде к' старцу, а старацъ му даде овай наукъ: „Не ради ништа о своіой воли. Пре свакогъ посла призови Бога у помоѣ, и докгодъ радишъ ручный посао,*) посвећуй га смерномъ молитвомъ; недржи много на свое знанъ; увекъ имай предъ очима, да човекъ, докгодъ е овде на земљи може у грехъ пасти; зато буди свагда на опрезу, и не мисли да е увекъ оно найпаметніе и најболѣ, што се теби чини да е таково. Упражнявай се у размышляню о томе, како бы одъ дана на данъ духъ твой све веѣма господаріо надъ теломъ. Недописуй са своимъ познаницима, кои су остали у граѣанскомъ станю; ѣути, непой и немой нишошто песме саставляти.“ Іоаннъ одговори строгоме старцу:

*) Калуѣри су у старо време себе издржавали радећи занатъ, тако е овай Іоанновъ старацъ плео котарице.

„Я самъ сву живость моихъ сила, све мысли и све тежнѣ посветію едино на то да хвалимъ и славимъ Бога мога у духовнымъ песмама; но ты, као мой старшина, заповедашъ ми да ѣутимъ. Я се повинуемъ твоіой воли отче и у нъой налазимъ я претъ Божиѣга промисла. Одъ данасъ неѣу выше запояти!“ —

Тако е Іоаннъ дуже времена старца слушао и нѣму у свему послушанъ быо. —

(Наставиће се.)

М н л а н а.

(Настављно.)

XVIII. Поврашакъ у Браниславацъ.

Сутра данъ у јутру врло рано уѣе Страшимиръ у спаваћу собу Бранислављву и рекне му: „Браниславе, я самъ се быо јутросъ веѣъ на путъ спремио, и све приправіо да у име Божиѣ одма поѣемо у твой дворацъ, да ти твоѣ добро у руке предамъ, али ми моя Видосава рече, да бы болъ было, да јошъ кои данъ овде останешъ съ Миланомъ кодъ насъ у гостима, докъ се тамо у Браниславцу све како валя неоправи и неуреди. Ты си брате овде у Брестовцу много горке часове провео, учини ми дакле љубавъ и остани овде кодъ мене да кои данъ весело проведемо.

Браниславъ пристане на овај предлогъ, и на позивъ свога домаћина отиде с' нѣимъ заедно у велику дворану на доручакъ. Войводе Радославъ и Светозаръ опросте се после доручка са свима најљубезниѣ и упуते се са своимъ четама у своју постойбину. Кадъ они отиду, Страшимиръ поведе са собомъ Бранислава и покаже му све знаменитости свога замка. Найпре му покаже слике своихъ предака с' којима е дворана свудъ у насколо украшена била; затимъ га одведе у своју

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

оружницу, у којој бяхше свакоякихъ наџака, буздована и копаля, с' коима су Страшимирови предцы јоштъ подъ великимъ Жупаномъ Властимиромъ и подъ великимъ Неманьомъ воевали. После тога одведе онъ свога госта у долнѣ ааре, те му покаже свое конѣ, а напоследку отиду на студенацъ изъ кога е Милана малога Чедомиля пзвадила. Обоица завире найпре у студенацъ чудећи се великой дубльини, па онда се ту кодъ студенца братски загрле и захвале Богу на вѣговомъ благомъ промислу.

Кнегиня Видосава покаже међутимъ Милани свое себе и покуѣство, свое платно и осталу рађевину, и напоследку одведе е у едчу одаю, у којој е у ковчезима наслaгано было платно, рублѣ и одело, што е Страшимиръ изъ Браниславца донео, кадъ е замакъ тай отео био. „Я самъ те ствари за васъ сачувала — рекне Видосава Милани, — и овыхъ љу ихъ дана у Браниславацъ послати. Као што самъ могла разабрати, многе најлепше између овыхъ стварій есу рађевина ваше покойне матере кнегинѣ Иконие. Рађевина та сведочи какво она была вредна и како се за васъ старала; я самъ подпуно уверена, да међу тымъ стварма нема ни едногъ отетогъ, или ма коимъ другимъ неправеднымъ начиномъ освоеногъ парчета; зато башъ и почива на њима Божій благословъ, и зато ние Богъ допустио да вамъ ствари те за навекъ пропадну.“

Милана зажели јоштъ еданпутъ походити вратарово обиталиште. И кнегиня пође с' њомъ. Идући преко дворишта састанусе кодъ студенца са Браниславомъ и Страшимиромъ, те се и ови с' њима сдруже. Кадъ вратаръ опази да господа њму иду, изтрчи предъ њи гологлавъ примајући за особиту милость, што га кнезь и кнегиня са своимъ гостима посете свое удостоише. Онъ полюби у руку Страшимира, Бранислава и Видосаву, па хтеде и к' Миланиной руци да приступи и да

ю полюби, али Милана му то недозволи. „Опростите кнегинице, опростите ми, ако самъ васъ што увредю, — рекне онъ. — Боже мой, я ни у слу помислио нисамъ да сте вы княза Бранислава кћи, премда се нисамъ доволно начудити могао, кадъ самъ видю, колику милость указываете вы сужноме князу! Али да сте одкудъ видели, како се моя Пела убезекнула, кадъ е чула да е нѣна служавка одъ тако великогъ рода. Сирота жена хоће садъ да се жива изеде, што е съ вама ружно поступала, па несме садъ да предъ васъ изиђе.“

Деца вратарова стаяху уплашена у едномъ углу. Милана приступи къ нѣма, и почнесе с' нѣма умилато разговарати. Ружица мала ћерка вратарова рекне јој: „Ала си ты садъ лепо обучена Мило, све е на теби чисто и ново, па и само лице твоє белъ е и лепше него што е пре было.“ А малый Ненадъ придода: „Мени е мило што е Миля тако лепо обучена, само бы желю да она и одсадъ буде кодъ насъ, еръ тако добру девојку никадъ нећемо моћи више добыти.“

Страшимиръ и сви остали грохотомъ се смеяху безазлености ове дечице. На то ихъ Милана запыта, где имъ е мати: „Садъ е башъ хтела да успе полевку, па е наеданпуть нестале, ено и чиню е на столу оставила!“ На то јој уђе у речъ Ненадъ, па рекне: „Да, чимъ е опазила да вы овамо идете одма е брже болъ побегла на врата, па се негди у куйни сакрила. Милана изиђе у куйну, и мало часъ уведе вратарицу у собу.“

Сирота ова жена стаяше ту предъ кнезовима и кнегиняма тако застиђена и уплашена, да имъ није смела у очи погледати. Дуго е она ту ћутала, напоследку проговори: „Волела бы да самъ у црву землю пропала, него што се то самномъ догодило. Садъ толика

Господа знаду како самъ я цандрљива и бесна, и како самъ орятеки са кнегиньцомъ поступала. Али я молимъ да ми опростите; еръ я писамъ знала одъ каквогъ е великогъ рода моя Мила, и до какве ће іошъ ова чести доћи!“

Кнегиня Видосава на то примети: „ Драга снаш-Пело! Свакій човекъ, па ма онъ и најспромашниі быо, Божіегъ е рода. То е највеће господство, с' коимъ се земальска племства и господства ни издалека сравнитя немогу. Најспромашниі просіякъ, ако е иначе поштень човекъ, доћи ће после смрти у царство небесно, и добиће тамо такову славу, предъ којомъ сва сйность и свако богатство овога света изчезава. Мы дакле треба да са свакимъ и најманьимъ човекомъ лено поступамо, и да никога невређамо. Вы се садъ стидите речій, кое сте вашој службеници изговорили, еръ видите да она предъ вама као кнежевска кћи стои. Іошъ много већма ћемо се постидити мы на другоме свету, кадъ тамо видимо у небесној слави оне сиромаше, кое смо овде на земљи презирали, грдили, и злоставили.“

Вратарица іој даде за право, и крозь плачь моляше кнегиньцу Милану да іој све увреде опрости. Милана іој одговори: „ Драга Пело! Я бы вамъ већъ више пута могла была по кою речъ рећи, али самъ то штедила за згодніе време, а то е данасъ дошло. Послушайте ме дакле, и примите мой саветъ. Вы имате многа лена и красна свойства. Вы сте верна супруга, добра мати, вредна и штедљива домаћица. Вы сиромашниимъ одъ себе а особито болестнимъ сиромашна многа добра чините. Вы сте и услужни према свакоме. Али кадъ се разлютите, онда не умете сами надъ собою владати; онда васъ стои вика и дрека, онда свакояке гадне речи на своя уста говорите, и с' тимъ како себи, тако и онима кои су окодо васъ, животъ о-

горчавате. С' те ваше погрешке, прогласили су васъ люди за злу и бесну жену, и то е узрокъ што се до мене ни една девојка кодъ васъ у служби задржати нѣ могла. Будите дакле госпођа надъ своимъ стра- стима; сетите се да су трпеливость и благость най- веће християнске добродетели. Заветуйте се јошъ да- насъ да ћете се поправити, поновите овај заветъ сва- ко јутро и свако вече, и молитe се Богу да вамъ у помоћи буде. Немойте очаявати, ако се по желји ва- шой одъ едаредъ неможете поправити. Дрво се не оба- ра еднимъ ударцемъ; тако се и зли обичаи немогу уеданпутъ сасвимъ оставити. Будите само постоянни у своме предузећу, па ћете се мало по мало одвикнути одъ свое лютитости, која вамъ е вашъ најлюћий и нај- жешћий душманяъ. Па кадъ добьете служавку, која има волю радити, а вы незахтевайте да вамъ она од- еданпутъ све онако урадити знаде, као што бы вы сами урадили, него се потрудите, па е научите свакоме по- слу. Имайте стрпленъ, па јој и више пута покажите, и немойте се одма едити, и грубо с' њоме поступати, ако она нѣ у станю свакой посао онако добро уради- ти као вы сами. Поступайте са служавкомъ, као што поступа добра мати са својомъ кћеромъ, шальте ю недельомъ и празникомъ у цркви и кадъ што погреш- ни, саветуйте ю као мати, па ће васъ онда девојка та любити и одъ срдца почитовати! — Следуйте о- вомъ момъ савету, па ћете срећни быти, и сви ће васъ за таково ваше владанъ хвалити и почитовати.“

(Наставиће се.)

Школскій се Листъ свакоме Г. Предплатнику одавде најточнѣ одирави; зато е нужно да свакой кои редовный брой недобые, одмахъ га на најближой пошти потражи.

Уредн. Шк. Листа.

Издае Епископска књигопечатня у Новомъ Саду.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА